

Sikkerhedsdatablad

SVERKER 21

1. Identifikation af stoffet/det kemiske produkt og af selskabet/virksomheden

PR-nummer: Udarbejdet den: 22-07-2009 / ABB Erstatter den: 07-06-2007	Leverandør: UDDEHOLM A/S Kokmose 8 6000 Kolding Tlf.: 75 51 70 66 Fax: 75 51 70 44 Nødtelefonnr.: 20864565 E-mail: info@uddeholm.dk
Anvendelse: Metallegering til fabrikation	

2. Fareidentifikation

Produktet skal ikke faremærkes, da metallegering til fabrikation efter miljøministeriets regler ikke forsynes med fareetiket. Produktet udgør ikke nogen fare i den form, hvor i den markedsføres. Støv, røg og dampe er skadeligt for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
Yderligere information Personer med erkendt allergi over for nikkel og cobalt kan reagere over for produktet. Støv, dampe og røg mistænkes for at være kræftfremkaldende.

3. Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

Einecs nr.	Stoffer	Klassificering	w/w%	Note
231-096-4	Jern	O;R7	65-100	
231-105-1	Mangan	F;R11 Xn;R20 N;R50/53	<1	
231-107-2	Molybdæn	F;R11 N;R50 R67	0-3	
231-111-4	Nikkel	Carc3;R40 R43	<0,5	2
231-143-9	Wolfram	R67	0-2	
231-153-3	Carbon	F;R17 Xi;R36/37	0-5	
231-157-5	Chrom	R53	5-15	
231-158-0	Cobalt	Xn; R42/43 R53	<0,5	2
231-159-6	Kobber	Xn;R20 N;R50/53	<0,5	
231-171-1	Vanadium	Xi;R36/37/38	0-12	

2) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffet og materialer .
Se punkt 16 for ordlyd af R-sætninger

4. Førstehjælpsforanstaltninger

Indånding Søg frisk luft.
Indtagelse Efter indånding af støv/røg/dampe skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Hud Fjern forurenede tøj. Ved udsættelse for støv vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Øjne Ved udsættelse for støv skyl med vand (helst fra øjenskyller) til irritationen ophører. Søg læge ved fortsat irritation.
Øvrige oplysninger Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatabladet eller etiket. Symptomer: Se punkt 11.

5. Brandbekæmpelse

Sluk med pulver, skum eller kulsyre. Brug ikke vand. Brug vand eller vandtåge til nedkøling af ikke antændt lager. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

Udarbejdet den: 22-07-2009/ABB
Erstatter den: 07-06-2007

SVERKER 21

6. Forholdsregler over for udslip ved uheld

Anvend de samme værnemidler som nævnt under punkt 8. Undgå fejning - brug støvsuger til opsamling af støv. Støv må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand. Se punkt 13 for bortskaffelse.

7. Håndtering og opbevaring

Håndtering

Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.

Opbevaring

Der er ingen særlige krav til opbevaring.

8. Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

Forholdsregler ved brug

Bearbejdning af produktet skal foregå under effektiv procesventilation (f.eks punktudsugning eller lokaludsugning), hvis der udvikles røg, støv eller dampe. Det skal ved en arbejdspladsvurdering sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning. Der må ikke ryges, spises eller drikkes i arbejdslokalet, ligesom opbevaring af tobak, mad og drikkevarer ikke må finde sted. Personlige værnemidler skal opbevares adskilt fra andet tøj. Personlige værnemidler må ikke bæres under spisepauser. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde.

Åndedrætsværn

Ved utilstrækkelig ventilation skal der ved støvudvikling anvendes åndedrætsværn med filter P2 eller P3 og ved røgudvikling anvendes friskforsynet åndedrætsværn.

Handsker og beskyttelsestøj

Brug beskyttelseshandsker af nitril- eller vinylgummi ved bearbejdning med støvudvikling. Brug særligt arbejdstøj.

Øjenværn

Brug beskyttelsesbriller ved risiko for støv i øjnene.

Grænseværdier

Indholdsstoffer	Grænseværdi	Anmærkninger
Mangan	0,2 (Ber. som Mn) mg/m ³	-
Molybdæn	5 mg/m ³	-
Nikkel	0,05 mg/m ³	K
Wolfram	5, ber. som W mg/m ³	-
Chrom	0,5 mg/m ³	-
Cobalt	0,01 mg/m ³	K
Kobber	1 mg/m ³	-

Anmærkninger

K: Betyder at stoffet er optaget på listen over stoffer der anses for at være kræftfremkaldende.

Kontrolmetoder

Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygieniske målinger.

9. Fysisk-kemiske egenskaber

Tilstandsform: Fast
Farve: Metallisk
Smeltepunkt: 1200-1500°C
Massefylde: 7,8 g/ml

10. Stabilitet og reaktivitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger. Reagerer med stærke syrer.

Chemtox-Trotters A/S - a part of Bureau Veritas, Birkemosevej 7, DK-6000 Kolding T: +45 75508811, F: +45 75508810, E-mail: info@chemtox-trotters.com, Web: www.chemtox-trotters.com

11. Toksikologiske oplysninger

Akut

Indånding

Indånding af støv kan virke irriterende på de øvre luftveje.

Indtagelse

Indtagelse af støv kan virke irriterende på slimhinderne, i mund og mavesæk.

Hudkontakt

Kan virke let irriterende.

Øjenkontakt

Støv/dampe irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd.

Risiko for overfølsomhed

Produktet indeholder små mængder nikkel og cobalt. Personer med erkendt allergi kan reagere over for produktet.

Langtidsvirkninger

Kræft

Produktet indeholder nikkel og cobalt, som mistænkes for at fremkalde kræft.

Risiko for skader på nervesystem

Langvarig eller gentagen påvirkning ved hudkontakt eller indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

12. Miljøoplysninger

Undgå udslip af støv til kloak eller overfladevand.

Økotoxicitet

Støv fra produktet er skadeligt for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Mobilitet

Uopløseligt i vand.

13. Forhold vedrørende bortskaffelse

Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer. Affaldsbeholdere med støv skal mærkes med særlig etiket, med følgende tekst: "Indeholder stoffer, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisiko". Bogstaverne skal være sort på gul bund. Størrelsen på etiketten skal være 2,5 cm (h) x 5 cm (b), og den skal anbringes synligt på hver affaldsbeholder.

Kommunekemis affaldsgruppe: Z Affaldsfraktion: 27.00

EAK-kode: Afhængigt af branche og anvendelse f.eks. 06 04 05 Affald indeholdende andre tungmetaller

14. Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR og IMDG.

15. Oplysninger om regulering

Farebetegnelse:

Indeholder

Produktet skal ikke faremærkes, da metallegering til fabrikation efter miljøministerets regler ikke forsynes med fareetiket. Produktet udgør ikke nogen fare i den form, hvor i den markedsføres. Støv, røg og dampe er skadelig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Nedenstående etiket refererer til egenskaberne fra partikler (støv, røg, dampe) som kan opstå ved arbejde med produktet.

R-sætninger

Skadelig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. (R52/53)

Anden mærkning

Indeholder nikkel og cobalt. Kan udløse allergisk reaktion.

Anvendelsesbegrænsning

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt bearbejde eller udsættes for støv, røg eller dampe fra produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

Krav om uddannelse

Brugere skal have gennemgået den særlige uddannelse om svejsning, skæring og slibning i metal.

Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

16. Andre oplysninger

Branche

Industri generelt.

Anvendte kilder

Miljøstyrelsens bekendtgørelse om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter nr. 329/2002, senest ændret ved nr. 970/2005.

Miljøstyrelsens bekendtgørelse om listen over farlige stoffer nr. 923/2005.

At-Vejledning C.0.1, 2005, Grænseværdier for stoffer og materialer.

Miljøstyrelsens bekendtgørelse om affald nr. 619/2000 senest ændret ved nr. 1329/2005.

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø nr. 559/2002 + Forordning 1907/2006/EF.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse om unges arbejde, 239/2005.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisikoen ved arbejde med stoffer og materialer 908/2005.

Øvrige oplysninger

Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet på baggrund af leverandørens oplysninger om fysisk/kemiske egenskaber og samtlige indholdsstoffer i produktet.

Ordlyd af R-sætninger i punkt 3

R11 Meget brandfarlig.

R17 Selvantændelig i luft.

R20 Farlig ved indånding.

R36/37 Irriterer øjnene og åndedrætsorganerne.

R36/37/38 Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden.

R40 Mulighed for kræftfremkaldende effekt.

R42/43 Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden.

R43 Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.

R50 Meget giftig for organismer, der lever i vand.

R50/53 Meget giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R53 Kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R67 Dampene kan give sløvhed og svimmelhed.

R7 Kan forårsage brand.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter

9